Onderwerp
Adviesaanvraag wetsvoorstel meervoudige problematiek sociaal domein

Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
t.a.v. de directeur Maatschappelijke ondersteuning
[redacted]
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag

Organisatieonderdeel
Juridische Zaken Korpsstaf

Behandeld door
Juridische Zaken Korpsstaf

Functie

Telefoon
-

E-mail
[redacted]@politie.nl

Ons kenmerk
2020-15455

Uw kenmerk
1658991-202872-DMO

In afschrift aan
-

Datum
18 mei 2020

Bijlage(n)
0

Pagina
1

Geachte heer De Jonge,

Bij brief van 20 maart 2020 stelt u mij in de gelegenheid te adviseren op het wetsvoorstel meervoudige problematiek sociaal domein (hierna: het Wetsvoorstel).

Het Wetsvoorstel betreft een wijziging van de Wet Maatschappelijke ondersteuning 2015 en enkele andere wetten met het oog op een integrale en gecoördineerde aanpak bij meervoudige problematiek en de daarvoor benodigde gegevensverwerking.
Het Wetsvoorstel wil een juridische grondslag creëren voor gegevensverwerking ten behoeve van een integrale en gecoördineerde aanpak van meervoudige problematiek die (mogelijk) speelt bij burgers. Het Wetsvoorstel voorziet in een aantal (aanvullende) definities, er wordt een regeling toegevoegd met betrekking tot meldpunten waar de gemeenten over dienen (te gaan) beschikken, er worden gemeentelijke taken vastgelegd ten behoeve van de integrale en gecoördineerde aanpak van meervoudige problematiek, en het Wetsvoorstel bevat een wijziging en uitbreiding van de bestaande regeling over de verwerking van persoonsgegevens.

In het navolgende zal ik ingaan op het Wetsvoorstel, de Memorie van Toelichting (hierna: MvT) en de Artikelsgewijze Toelichting (hierna: AT).

<u>Uitbreiden domeinen</u>
Artikel I
In het Wetsvoorstel, onder A, worden vijf definities ingevoegd. Zo wordt toegevoegd *aanpalende domeinen*, waaronder mede moet worden verstaan openbare orde en veiligheid, en *partij*, een persoon of instantie die werkzaam is op het gebied van het sociaal domein of aanpalende domeinen.

In het Wetsvoorstel, onder D, is sprake van een wijziging van artikel 2.1.2. van de Wmo 2015, wat behelst dat in het plan dat de gemeenteraad periodiek vast stelt met betrekking tot het door het gemeentebestuur te voeren beleid met betrekking tot maatschappelijke ondersteuning, bijzondere aandacht wordt gegeven aan (onderdeel a:) *een zo integraal mogelijk en gecoördineerde aanpak op het sociaal domein en aanpalende domeinen en aan afstemming met interventies op het gebied van deze domeinen*, en (onderdeel b:) *de samenwerking met personen en instanties die werkzaam zijn op de in onderdeel a genoemde terreinen ten behoeve van de in onderdeel a genoemde doelen.*

Uit de MvT en AT is het volgende op te maken. De integrale aanpak wordt beperkt tot partijen die werkzaam zijn in het sociaal domein en de aanpalende domeinen. Een van de aanpalende domeinen is het domein openbare orde en veiligheid, waarbij het gaat om de betrokkenheid van partijen uit de strafrechtketen. Expliciet wordt hierbij de politie

genoemd (blz. 8 van de MvT en blz. 3 van de AT).

Hieruit maak ik op dat de politie in deze wet een rol krijgt toebedeeld. Deze rol heeft de politie natuurlijk al, maar zo wordt deze expliciet gemaakt. Toch is het onduidelijk welke rol de politie precies krijgt. Hieronder zal ik daar verder op in gaan.

Verwerken persoonsgegevens
Artikel I
In het Wetsvoorstel, onder E, wordt het nieuw in te voegen artikel genoemd waarin sprake is van afstemming door het college met relevante personen en instanties, waarbij verwezen wordt naar hetgeen in het Wetsvoorstel onder D is opgenomen.

In het Wetsvoorstel, onder S worden de paragraven 4 en 5 van hoofdstuk 5 van de Wmo 2015 geïntroduceerd, de gegevensverwerking ten behoeve van een integrale en gecoördineerde aanpak. Onder andere wordt aangegeven dat het college persoonsgegevens van strafrechtelijke aard als bedoel in paragraaf 3.2. van de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming mag verwerken, voor zover dit noodzakelijk is voor het uitvoeren van de taak van het college tot het zorgen voor een meldpunt, het verrichten van onderzoek, het houden van een casusoverleg en het opstellen en het uitvoeren en bijstellen van een werkplan, ten behoeve van een integrale en gecoördineerde aanpak bij ernstige problematiek. Of deze noodzakelijkheid er is, is ter beoordeling van de partij aan wie het college heeft verzocht om persoonsgegevens. Indien sprake is van een plicht tot geheimhouding wordt deze doorbroken: *De verstrekking vindt indien nodig plaats met doorbreking van een op die partij rustende plicht tot geheimhouding op grond van een wettelijk voorschrift of op grond van hun ambt of beroep en met dien verstande dat de verstrekking van politiegegevens of justitiële of strafvorderlijke gegevens of tenuitvoerleggingsgegevens geschiedt op grond van en met inachtneming van de Wet politiegegevens en de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens.*
Ook mag het college de persoonsgegevens van strafrechtelijke aard verder verwerken en verstrekken.

Uit de MvT valt het volgende op te maken. Met het toekennen van taken en bevoegdheden aan het college wordt onder meer beoogd om een wettelijke grondslag te creëren op grond waarvan het college persoonsgegevens kan verwerken, verstrekken en verder verwerken, waaronder onder meer persoonsgegevens van strafrechtelijke aard (blz. 20 van de MvT). Onder strafrechtelijke gegevens wordt mede verstaan de persoonsgegevens die de politie verwerkt in het kader van de hulpverlening (blz. 8 van de MvT).
Het wetsvoorstel beoogt te voorzien in een wettelijke verplichting voor partijen om persoonsgegevens te verstrekken aan het college, zo nodig met doorbreking van het ambts- of beroepsgeheim. Het blijft echter de beoordeling van de verstrekkende partij of het in een specifiek geval noodzakelijk is de gevraagde gegevens te verstrekken. Ditzelfde geldt voor het mogen inbrengen van persoonsgegevens in het casusoverleg: ook daarvoor geldt de wettelijke verplichting tot het verstrekken van gegevens (blz. 21 en 22 van de MvT). Voor de verstrekking van politiegegevens (en justitiële en strafvorderlijke gegevens) wordt aangegeven dat de verstrekking geschiedt op grond van en met inachtneming van de Wet politiegegevens en de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens (blz. 34 van de MvT en blz. 23 van de AT).

Hieruit maak ik op dat voor de politie in feite niets verandert: zij blijft verstrekken overeenkomstig de Wet politiegegevens (Wpg) en het Besluit politiegegevens (Bpg). Dat wil zeggen dat de politie op grond van artikel 18, lid 1, Wpg, jo. artikel 4:2, lid 1, onder i, Bpg, ten behoeve van de uitvoering van de taken als bedoeld in artikel 1.1.1. en artikel 4.1.1., tweede lid, van de WMO, politiegegevens die zij verwerkt in het kader van

haar dagelijkse taak, dan wel ter ondersteuning van de politietaak verwerkt, kan verstrekken aan het College.

Dit brengt een aantal vragen met zich mee. Welke rol krijgt de politie nu precies toebedeeld? Is de huidige verstrekkingsmogelijkheid van politiegegevens toereikend? Hoe zit het dan met de geheimhoudingsplicht van artikel 7 van de Wpg? Kan het Wetsvoorstel beschouwd worden op grond waarvan het college een gerechtvaardigd beroep kan doen op de uitzonderingsgronden van artikel 7 Wpg? Welke gegevens mag de politie nu precies verstrekken aan het college? Wat betekent dit voor het (verder) verwerken van de verstrekte politiegegevens aan het college?

Advies

Mijn advies in deze zou zijn om op grond van artikel 18 van de Wpg een mogelijkheid voor de politie te creëren in het Besluit politiegegevens om voor de taken die in het Wetsvoorstel aan het college worden toebedeeld politiegegevens te kunnen verstrekken aan het college. Op die manier is er geen probleem met de geheimhoudingsplicht en/of het verder verwerken en verstrekken voor het college; omdat het college de gegevens mag gebruiken voor de taken zoals genoemd in het Wetsvoorstel, is het voor de politie mogelijk de voor die taak noodzakelijke politiegegevens te verstrekken aan het college, en blijven de verschillende rollen helder. Dat brengt uiteraard wel een verandering voor de politie te weeg, maar past binnen het stramien van de Wpg en Bpg, en stuit voor de politie niet op bezwaren.